

נציבות שירות המדינה

הודעות

הודעה פא/12

כ"ו בטבת התשפ"א (10.1.2021)

הודעה מס' פא/12

עדכון נוהל עריכת הסדרים לניגוד עניינים

1. בהמשך לדוח הצוות הבין-משרדי לחשיבה מחודשת בהיבטי ניגוד עניינים, ולהמלצות שהתקבלו ופורסמו במסגרת הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' [1.1555](#) המעודכנת בנושא עריכת הסדרים למניעת ניגוד עניינים בשירות הציבורי והנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' [3.1005](#) המעודכנת בנושא מתן פומבי להסדרים למניעת ניגוד עניינים של עובדי מדינה, הוחלט לתקן את נוהל עריכת הסדרי ניגוד עניינים המעוגן בפרק משנה [13.6](#) לתקשי"ר.
2. בין היתר, בהתאם להמלצות הצוות המפורטות בעדכון לנוהל, הוטלו על סמנכ"לים בכירים למינהל וניהול הון אנושי הנושאים הבאים:
  - א. עם קליטת עובד חדש, תובא בפניו החובה להימנע מניגוד עניינים באמצעות דף מידע לעובד בנושא מניעת ניגוד עניינים בטופס מדף [2202/1](#). דף המידע בנושא אשר גובש על-ידי הצוות, יהווה חלק ממערכת הקליטה של עובד חדש.
  - ב. אחת לשנה יופץ מייל תזכורת לכל העובדים, על כך שכעובדי מדינה אסור להימצא במצב של ניגוד עניינים, וככל שהם נמצאים או עומדים להיכנס למצב זה עליהם לדווח במידי למשאבי אנוש על גבי הטופס המתאים לבחינת הצורך בהסדר ניגוד עניינים.
  - ג. אחת לשנה יופץ מייל לכל נושאי המשרות אשר מונו על-ידי הממשלה או באישורה או בידי שר משרי הממשלה, לפיו עליהם למלא את השאלון בנושא איתור חשש לניגוד עניינים תוך צירוף ההסדר שנקבע לגביו (למי שנקבע), ולפרט את השינויים, ככל שישנם. ככל שימצא שינוי יש להעביר את הנושא ליועץ המשפטי של המשרד על מנת שייבחן אם קיימת הצדקה לשינוי ההסדר או להכנת הסדר (ככל שלא היה הסדר קודם).
3. התיקונים לתקשי"ר בהתאם לנ"ל ותיקון נוסף אחר כלולים בדפי ההחלפה המצורפים להודעה זו.

דניאל הרשקוביץ
נציב שירות המדינה

תיקונים בהחלפת דפים

להכניס את הדפים שכותרותיהם				להוציא את הדפים שכותרותיהם				אסמכתא
13.621	-	13.611	(דף אחד)	13.621	-	13.611	(דף אחד)	פא/12
13.634	-	13.633	(דף אחד)	13.634	-	13.633	(דף אחד)	פא/12
02.614	-	02.601	(דף אחד)	02.614	-	02.601	(דף אחד)	הבהרה (פסקה 02.621 (ג))

13.6 - עריכת הסדרים למניעת ניגוד עניינים

13.61 כללי / 13.62 תחולה / 13.63 נוהל
עריכת הסדר למניעת ניגוד עניינים

13.61 - כללי

13.611

- (א) עובד ציבור לא יהיה מעורב, במישרין או בעקיפין, בטיפול בעניין שבו הוא עלול להימצא במצב של ניגוד עניינים;
- (ב) עובד ציבור עלול להימצא במצב של חשש לניגוד עניינים בעבודתו הציבורית כאשר עניין עליו הוא מופקד בתפקידו הציבורי עלול להתנגש עם עניין אחר שלו או תפקיד אחר שהוא ממלא;
- (ג) ככלל, בחינת שאלת ניגוד העניינים וגיבוש פתרונה ייעשו בהתאם להנחיה מספר 1.1555 להנחיות היועץ המשפטי לממשלה;
- (ד) מטרת נוהל זה לקבוע את ההליך הפרוצדורלי שבאמצעותו יובטח כי טרם איושן של משרות מסוימות וטרם העסקתם של יועצים חיצוניים במשרדי הממשלה או ביחידות הסמך (להלן - "משרדי ממשלה"), תיבחן סוגיית ניגוד העניינים לגבי המועמד לתפקיד (להלן - "המועמד"), וינקטו צעדי מנע, לפי הצורך, שימנעו מצבים בהם עלול להתעורר חשש לניגוד עניינים;
- (ה) עם קליטת עובד חדש. בין אם נוהל זה חל עליו ובין אם לאו, תובא בפניו החובה להימנע מניגוד עניינים, באמצעות טופס מדף 2202/1.

(פא/12)

13.62 - תחולה

13.621

- (א) נוהל זה יחול על כל מועמד המתמנה למשרה מן המשרות שיפורטו להלן, בין אם הוא מתמנה למשרה דרך קבע ובין אם באופן זמני (במילוי מקום או במינוי בפועל) ובין אם המינוי הוא מתוך שירות המדינה או מחוץ לשירות המדינה;
- משרות שהמינוי להן הוא בידי הממשלה או טעון אישורה, כאמור בסעיף 11.96;
  - משרות בהן דרגת השיא במתח הדרגות הצמוד לתקן המשרה היא אחת משלוש הדרגות העליונות בכל סולם דירוג. ואולם, לגבי משרות בדירוגים הבאים יחול נוהל זה כמפורט להלן:
- (א) בדירוג העובדים הסוציאליים, הרוקחים, הביוכימאים והמיקרוביולוגים, האחים והאחיות, עובדי הוראה ועובדי מחקר - נוהל זה יחול על משרות בהן דרגת השיא במתח הדרגות הצמוד לתקן המשרה היא אחת משתי הדרגות העליונות בסולם הדירוג;
- (ב) בדירוג הפארה-רפואיים ודירוג הרנטגנאים - נוהל זה יחול על משרות בהן דרגת השיא במתח הדרגות הצמוד לתקן המשרה היא הדרגה העליונה בסולם הדירוג;
- (ג) בדירוג הרופאים - נוהל זה יחול על משרות בהן דרגת השיא במתח הדרגות הצמוד לתקן המשרה היא אחת מארבע הדרגות העליונות בסולם הדירוג.
- יועצים ועוזרים בלשכות שר, סגן שר, מנכ"ל ורב ראשי;
  - משרות נוספות שייקבעו על-ידי מנכ"ל המשרד (להלן - "המנכ"ל") או האחראי, ביחד עם היועץ המשפטי למשרד או ליחידת הסמך (להלן - "היועץ המשפטי"), שלאור היקף האחריות והסמכויות של הנושא בהם, לרבות סמכויות אכיפה ופיקוח הנתונות בידו או השווי הכספי של העניינים עליהם הוא מופקד, מן הראוי להחיל עליהן נוהל זה. רשימת המשרות כאמור, תעודכן מעת לעת ככל שיימצא לנכון;
  - מועמד להיות עובד מושאל לשירות המדינה, כהגדרתו בפסקה 19.110, וכן מועמד למשרה בשירות המדינה השווה בחופשה ללא משכורת או בתקופת שבתון ממקום עבודה אחר.
- (סס/28)
- (ב) בנוסף, נוהל זה יחול על כל מועמד המתמנה לתפקיד של יועץ חיצוני במשרדי הממשלה לפי פרק משנה 02.4;

- (ג) למען הסר ספק, יודגש כי אין ברשימת התחולה לעיל כדי לגרוע מהחובה הכללית של כל עובד להימנע מניגוד עניינים ומהצורך לערוך הסדר מתאים למניעת ניגוד עניינים לכל עובד או מועמד לעבוד בשירות המדינה שקיים בעניינו חשש לניגוד עניינים.
(פא/12)(סו/25)

13.63 - נוהל עריכת הסדר למניעת ניגוד עניינים

13.631

מועד בדיקת שאלת ניגוד העניינים

- (א) מובהר כי בכל מכרז, הליך בחירה אחר או הליך מינוי למשרה בשירות המדינה, תנאי לכניסתו לתפקיד של המועמד שייבחר (לרבות לגבי עובד המתמנה מתוך השירות), הוא בחינת סוגיית ניגוד העניינים ומילוי שאלון מתאים לאיתור חשש לניגוד עניינים, ובמידת הצורך, על-פי החלטת היועץ המשפטי, עריכת הסדר למניעת ניגוד עניינים;
- (ב) בדיקת סוגיית ניגוד העניינים, ובמידת הצורך חתימת המועמד על הסדר מתאים למניעת ניגוד עניינים, יתבצעו טרם מינוי המועמד לתפקיד, חתימת חוזה העסקה בינו לבין המדינה או כניסתו לתפקיד בפועל, לפי העניין ולפי המוקדם מביניהם;
- (ג) יודגש, כי במשרות שהמינוי להן הוא בידי הממשלה או טעון אישורה או בידי שר משרי הממשלה, כמפורט בסעיף 11.96, לא יובא המינוי בפני הממשלה או השר, לפי העניין, בטרם נבחנה סוגיית ניגוד העניינים על-ידי היועץ המשפטי בתיאום עם היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא מינה לכך, ובמידת הצורך עם היועץ המשפטי של נציבות שירות המדינה, ובטרם חתם המועמד למינוי על הסדר למניעת ניגוד עניינים, ככל שיידרש לכך; חובת התיאום עם נציבות שירות המדינה ונציג היועץ המשפטי לממשלה, לא תחול לגבי הסדר למניעת ניגוד עניינים של מועמד למשרת ראש נציגות בחוץ-לארץ המתמנה מתוך הסגל הדיפלומטי הקבוע של משרד החוץ;
- (ד) באחריות האחראי לוודא כי מועמד כאמור לא יחל לעבוד בשירות המדינה או למלא את תפקידו החדש (לגבי עובד המתמנה מתוך השירות) בטרם מולאו הוראות נוהל זה.
(פא/12)(עז/10)

13.632

מילוי שאלון לאיתור חשש לניגוד עניינים

- (א) לאחר סיום הליכי הבחירה למשרה, יפנה האחראי בכתב, אל המועמד למשרה מן המשרות המפורטות בפסקאות 13.621(א) ו-ב, בבקשה למלא שאלון לאיתור חשש לניגוד עניינים (להלן - השאלון) טופס מדף 2202. העתק הפנייה יישלח ליועץ המשפטי, למנכ"ל ולממונה על העובד וכל גורם רלוונטי נוסף. המועמד יתבקש להחזיר את השאלון אל היועץ המשפטי כשהוא מלא על כל חלקיו ולאחר שחתם עליו בפני עורך דין;
- (ב) היועץ המשפטי רשאי להוסיף על השאלון כדי להתאימו לתפקיד ספציפי או לתפקידים מסוימים, וזאת בהתחשב בדרישת התפקיד ובשאר נסיבות העניין. במידת הצורך, יתייעץ היועץ המשפטי בנושא עם הממונה על העובד וכל גורם רלוונטי אחר.
(פא/12)

13.633

בחינת שאלת ניגוד העניינים ופתרונה

- (א) היועץ המשפטי יבחן האם, בנסיבות המקרה, קיים חשש לניגוד עניינים בין מילוי התפקיד על-ידי המועמד לבין ענייניו האחרים; במידת הצורך בהתייעצות עם הממונה על העובד;
- (ב) במידת הצורך ידרוש היועץ המשפטי מהמועמד הבהרות לתשובותיו, פרטים נוספים או התייחסות לעניינים נוספים, בכתב או בעל-פה;
- (ג) בבחינת שאלת ניגוד העניינים וגיבוש פתרונה יפעל היועץ המשפטי בהתאם להנחיה מספר 1.1555 להנחיות היועץ המשפטי לממשלה ויסתייע באמות המידה לעריכת הסדרים למניעת ניגוד עניינים;
- (ד) במקרים בהם לדעת היועץ המשפטי ניתן לנטרל את ניגוד העניינים בין עניינו האחר של המועמד לבין תפקידו בשירות המדינה בדרך של עריכת הסדר למניעת ניגוד עניינים, יערוך היועץ המשפטי הסדר כאמור לפי העקרונות המותווים בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה שהוזכרה לעיל;
- (ה) סבר היועץ המשפטי כי בנסיבות המקרה לא ניתן לנטרל את ניגוד העניינים בדרך של עריכת הסדר למניעת ניגוד עניינים, ואין מנוס מלפסול את המועמד מלשמש במשרה, יעביר את מסקנתו זו, טרם שיודיעה למועמד, ליועץ המשפטי של נציבות שירות המדינה, אשר ייוועץ במידת הצורך ביועץ המשפטי לממשלה או מי מטעמו. פסילת מועמד מלשמש במשרה כאמור תיעשה באישור נציב שירות המדינה;

- (ו) ככלל, טרם קבלת החלטה בדבר פסילתו של מועמד מלכהן בתפקיד, צריך ליתן לו אפשרות, בכתב או בעל-פה, להסביר את עניינו ולהתמודד עם הקביעה לפיה הוא פסול מכהונה כאמור; זאת בפרט כאשר המדובר במצב דברים בו החשש לניגוד עניינים התעורר לאחר מינויו של בעל התפקיד או לאחר תחילת כהונתו בתפקיד;
- (ז) בכל מקרה של ספק, רשאי היועץ המשפטי לפנות ליועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא הסמיך לכך, ובמידת הצורך ניתן לפנות בנושא גם ליועץ המשפטי של נציבות שירות המדינה לשם התייעצות ותיאום;
- (ח) במשרות שהמינוי להן הוא בידי הממשלה או טעון אישורה ובמשרות שהמינוי להן הוא בידי שר משיר הממשלה, כמפורט בסעיף 11.96, יעביר היועץ המשפטי את טיוטת ההסדר למניעת ניגוד עניינים לאישור היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא הסמיך לכך, ובמידת הצורך יעביר בנוסף לאישור היועץ המשפטי של נציבות שירות המדינה; הוראה זו לא תחול על מועמד למשרת ראש נציגות בחוץ-לארץ המתמנה מתוך הסגל הדיפלומטי הקבוע של משרד החוץ;
- (ט) יודגש, כי במקרים בהם סבר היועץ המשפטי כי מן הראוי לערוך למועמד הסדר למניעת ניגוד עניינים, חתימת המועמד על הסדר כאמור תהיה תנאי למינוי המועמד לתפקיד, לחתימת חוזה העסקה עמו או לכניסתו לתפקיד בפועל, לפי העניין ולפי המוקדם מביניהם.
(פא/12)(עז/10)(סט/17)

13.634

מתן פומבי להסדרים למניעת ניגוד עניינים

בכל הנוגע למתן פומבי להסדרים למניעת ניגוד עניינים, יפעל היועץ המשפטי לפי הקבוע בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה מספר 3.1005, וכן בהוראות הנוהל המסלימות שלהלן:

- (א) בעת גיבושו של הסדר למניעת ניגוד עניינים יציין היועץ המשפטי בפני המועמד החותם על ההסדר, במפורש, שעל ההסדר חל חוק חופש המידע, ולכן ההסדר, ככלל, לא יהיה חסוי, למעט אותם חלקים אשר המועמד יצביע על טעם כדין לחיסום. היועץ המשפטי יבקש מן המועמד לפרט בפניו את הטעם לחיסון המבוקש על-ידו, ויחליט האם ניתן לחסות את הפרטים המבוקשים על-ידי העובד, הכל בהתאם להנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 3.1005 ולהוראות חוק חופש המידע. היועץ המשפטי יציין במפורש בגוף ההסדר כי יחולו עליו הוראות חוק חופש המידע;
- (ב) ההסדר ימוען אל הממונה הישיר של המועמד; היועץ המשפטי יעביר העתק מנוסחו המלא של ההסדר למניעת ניגוד עניינים, כולל חלקיו החסויים, גם לגורמים הבאים, תוך שידגיש בפני הממונה הישיר ובפניהם את העובדה שהם כוללים מידע אישי ורגיש:

1. למנכ"ל המשרד או יחידת הסמך;
  2. לנציב שירות המדינה;
  3. לשר הממונה על המשרד - במקרה שההסדר הוא של מנכ"ל המשרד או יחידת סמך.
- (ג) גורמים אלה, אשר יקבלו לידיהם ההסדר במלואו, יחזיקו בו באופן שנהוג לשמור מסמכים רגישים ואישיים, כך שלא יגיע לידיהם של מי שאינם מוסמכים לעיין בו. בהתאם לכך, יש לשמור את ההסדר המלא בתיק האישי של העובד, תוך הפרדת החלק החסוי, אם יש כזה, מיתר הוראות ההסדר. החלק החסוי יישמר בתיק באופן חסוי, בהתאם להוראות פסקה 93.122 בשינויים המחויבים;
- (ד) היועץ המשפטי אחראי להפריד בין חלקיו החסויים של ההסדר, אם יש כאלה, ולהעביר עותק מחלקיו הלא חסויים של ההסדר לגורמים הבאים בתוך המשרד:
1. לסמנכ"ל למינהל ומשאבי אנוש;
  2. לחשב;
  3. למבקר הפנימי;
  4. לגורם שנקבע, על-פי ההסדר, כמחליפו של העובד לאותם נושאים בהם הוא מנוע מלטפל עקב החשש לניגוד עניינים. במידת הצורך וככל שתפקידו של המחליף דורש החזקת עותק ההסדר המלא, יועבר אליו הנוסח המלא של ההסדר, לפי שיקול הדעת של היועץ המשפטי;
  5. לכל גורם רלוונטי במשרד, בהתאם לשיקול דעתו של היועץ המשפטי.
- (ה) הגורמים המקבלים לידיהם עותק מחלקיו הלא חסויים של ההסדר, כאמור בנסמן (ד) לעיל, יחזיקו בו כפי שנהוג להחזיק מסמכים אישיים, כך שלא יגיעו לידיהם של מי שאינם מוסמכים לעיין בו;
- (ו) בכפוף להוראות חוק חופש המידע וההנחיות המוזכרות לעיל, יוכל כל מבקש לקבל עותק מן ההסדר, למעט החלקים שנקבע כי יהיו חסויים, אם יש כאלה;

- (ז) כל גורם המבקש לדעת את מלוא המגבלות המוטלות על העובד, בין אם מדובר בעובד אחר הזקוק למידע לצורך ביצוע תפקידו, ובין אם מדובר בגורם חיצוני, יופנה ליועץ המשפטי, אשר יבחן כל בקשה לגופה בהתאם להוראות חוק חופש המידע ולהנחיות היועץ המשפטי לממשלה;
- (ח) במשרות שהמינוי להן הוא בידי הממשלה או טעון אישורה, כמפורט בסעיף 11.96, יפורסמו החלקים הלא חסויים של ההסדר באופן יזום מיד לאחר עריכת ההסדר, באתר משרד המשפטים, וזאת בכפוף לחריגים המנויים בחוק חופש המידע ובהסכמת המועמד למשרה.
(17/ט)(12/פא)

13.635

חובת עדכון

- (א) היועץ המשפטי יזהיר את המועמד כי האחריות להימנע מהיקלעות למצב של ניגוד עניינים מוטלת עליו. לכן מוטל עליו להיוועץ ביועץ המשפטי בכל מקרה של ספק בדבר יישום הוראות ההסדר. לכן, בכל מקרה בו יתעורר ספק בדבר יישום הוראות ההסדר או סוגיות שלא נצפו מראש שעשויות להעמידו במצב של חשש לניגוד עניינים, עליו להיוועץ ביועץ המשפטי ולפעול לפי הנחיותיו. כן יזהיר היועץ המשפטי את המועמד כי אם חל שינוי בתוכן הצהרותיו בשאלון, מחובתו לפנות אל היועץ המשפטי, למסור לו, בכתב, את מלוא המידע הרלוונטי ולפעול לפי הנחיותיו;
- (ב) בכל שנה קלנדרית, במהלך חודש ינואר:
1. יפנה האחראי באופן אישי אל עובדי המשרד במשרות שהמינוי להן הוא בידי הממשלה או טעון אישורה ובמשרות שהמינוי להן הוא בידי שר משרי הממשלה, כמפורט בסעיף 11.96, ויבקש מהם לדווח האם חל שינוי בנתונים שמסר העובד במסגרת השאלון. לפניה זו יצורף השאלון שמילא העובד והסדר ניגוד העניינים שנערך בעקבותיו. ככל שחלו שינויים, על העובד האמור לדווח עליהם ליועץ המשפטי של המשרד, אשר יבחן האם יש צורך בעדכון ההסדר למניעת ניגוד עניינים;
  2. יפנה האחראי בפניה כללית לעובדי המשרד, ויזכיר להם את העיקרון האוסר עליהם להימצא במצב של ניגוד עניינים והצורך לפנות ליועץ המשפטי של המשרד בכל מקרה שבו מתעורר חשש לניגוד עניינים. במסגרת זו, יתבקשו העובדים שנדרשו למלא שאלון לאיתור חשש לניגוד עניינים, לבחון אם חלו שינויים בנתונים שמסרו במסגרת זו, ואם כן לדווח על כך ליועץ המשפטי של המשרד.
(12/פא)

13.636

היחס בין ההוראות בעניין היתר עבודה פרטית לבין ההסדר למניעת ניגוד עניינים

- (א) יודגש כי מילוי השאלון ועריכת הסדר למניעת ניגוד עניינים, על כל שלבי הבירור וגיבוש תנאי ההסדר, כמפורט בנוהל זה, אין בהם כדי להחליף את החובה לקבל היתר עבודה פרטית על-פי הוראות פרק משנה 42.4;
- (ב) היועץ המשפטי רשאי להתנות את הטיפול בעריכת הסדר למניעת ניגוד עניינים בהגשת בקשה לעבודה פרטית על-ידי המועמד ובהכרעה בה.
(22/סו)

13.637

הדרכה לעובדי המשרד

האחראי, באמצעות הממונה על ההדרכה במשרד או ביחידת הסמך ובשיתוף היועץ המשפטי של המשרד, יפתח ויארגן פעולות הדרכה לעובדי המשרד בנושא מניעת ניגוד עניינים, מעת לעת ובמידת הניתן בתדירות של אחת לשנה. פעולות הדרכה אלו יכול שיהיו ייחודיות לנושא זה ויכול גם שהן תהיינה משולבות בפעולות למידה אחרות המתקיימות במסגרת תכנית הלמידה השנתית של המשרד.
(12/פא)

מדינת ישראל

ניגוד עניינים - דף מידע לעובדים בשירות המדינה

למי מיועד דף זה? לכל עובד בשירות המדינה שמילוי תפקידו כרוך בהפעלת שיקול דעת.

מהו ניגוד עניינים? מצב שבו יש לעובד התנגשות בין אינטרס אישי, שלו או של אדם קרוב אליו, לבין התפקיד הציבורי שאותו הוא אמור למלא. אם ההתנגשות עלולה להשפיע על שיקול הדעת שלו - הוא מצוי בניגוד עניינים, ועליו להימנע מליטול חלק באותה החלטה ומלטפל באותו עניין. הכלל הוא מניעתי וצופה פני עתיד: אין משמעות לשאלה האם התקבלה בפועל החלטה המשרתת את האינטרס האישי, ודי בכך שישנו אינטרס אישי שעלול להשפיע על העובד.

איך מחליטים אם יש ניגוד עניינים? לפי הפסיקה, לא מדובר בעניין של תחושה אישית, אלא בעניין אובייקטיבי - האם ישנו חשש סביר לכך ששיקול הדעת יושפע. ישנו משקל מסוים גם לנראות של הדברים. מדובר בשאלה משפטית, ויש לקבל עליה תשובה מהיועץ המשפטי.

מהן השלכות של פעולה בניגוד עניינים?

- **השלכות מינהליות** - בנסיבות מסוימות, החלטה שהתקבלה תוך ניגוד עניינים של אחד הגורמים המעורבים תיחשב פסולה והיא עלולה להיות מבוטלת, כולה או חלקה.
- **השלכות משמעתיות ופליליות** - במקרים מסוימים, אם העובד הסתיר מידע רלוונטי, אם העובד הפיק מההחלטה רווח אישי לטובתו או לטובת קרובו, או אם היו לאיסור על ניגוד עניינים היבטים מחמירים אחרים - העובד חשוף לנקיטת צעדים משמעתיים נגדו, ובמקרים חמורים במיוחד אף לאישום פלילי.
- **השלכות ציבוריות** - עובד ציבור שקיבל החלטה תוך ניגוד עניינים עלול להימצא במבוכה אם הדברים יתפרסמו, גם אם לא היה מודע לנסיבות שהובילו לכך. גם היחידה שבה מועסק העובד וגם המשרד הממשלתי חשופים לביקורת ציבורית במקרים כאלו.

מהו הסדר למניעת ניגוד עניינים? הסדר למניעת ניגוד עניינים הוא מסמך התחייבות של העובד שבו מצהיר העובד על העניינים האישיים שיש לו, שעשויים להיות קשורים לתפקיד, ועל הצעדים שהוא ינקוט בכדי למנוע את ניגוד העניינים. בדרך כלל, העובד יתחייב להימנע מלטפל בעניינים הנוגעים לקרובי משפחתו, לחברים קרובים שיש להם זיקה למקום עבודתו ולגופים שיש לו קשר אישי אליהם. לעיתים יכלול ההסדר פירוט לגבי הגורמים שהוא קשור אליהם (כגון, רשימת לקוחות של בן משפחה).

מי חייב לערוך הסדר ניגוד עניינים? ככלל, עובדים שדרגת השיא במתח הדרגות של תקן המשרה שלהם היא אחת משלוש הדרגות הגבוהות בסולם הדרוג, וסוגי עובדים נוספים כמפורט בפסקה 13.621 בתקשי"ר - אינם רשאים להיכנס לתפקיד לפני שיפעלו בהתאם לנוהל לעריכת הסדר ניגוד עניינים הקבוע בתקשי"ר. עובדים אלו צריכים למלא שאלון לאיתור חשש לניגוד עניינים, וככל שהיועץ המשפטי מוצא שיש חשש לניגוד עניינים - ייערך להם הסדר.

במקרים אחרים, ייערך הסדר ניגוד עניינים גם לעובדים נוספים ולבעלי תפקידים אחרים, ככל שיתברר שעשוי להיות מצב של ניגוד עניינים בין אינטרס אישי שלהם לבין תפקידם.

מדוע מועמד צריך למסור מידע אישי שלו ועל קרובי משפחתו? הסדר ניגוד עניינים מתייחס לעניינים האישיים של העובד. גם אם מסירת המידע האישי כרוכה לעיתים באי נוחות מסוימת, היא רלוונטית לצורך קבלת החלטה על קיומו של ניגוד עניינים ועל הצעדים שיש לנקוט. יש לזכור כי גם מידע הנוגע לקרוביך, ומידע שאינך מתמצא בו באופן מדויק, עשוי להיתפס כמידע רלוונטי, אם הוא נוגע לתפקידך. **הזהירות במצבים אלו עדיפה**, וניתן לסמוך על היועץ המשפטי לצורך מתן שירות דיסקרטי במקרי הצורך.

האם קיים הכרח למסור מידע מקום בו המועמד חש קושי במסירת המידע? עובד נורמטיבי ורציונלי נוטה לסבור שהוא יכול לפעול באופן אובייקטיבי ונטול פניות. מחקרים מעידים כי כאשר ישנם שיקולים אישיים, הם עלולים להטות את שיקול הדעת של העובד, וכי **התפיסה של העובד את עצמו כאדם נורמטיבי ואובייקטיבי, מקשה עליו לזהות את השפעות שיש לכך עליו**. הפרספקטיבה החיצונית של היעוץ המשפטי היא חשובה על מנת לנטרל את ההטיה האישית ולבחון באופן נטול פניות אילו השפעות עלולות להיות על עובד בנסיבות כאלו. לצד זאת, יש לתת את הדעת גם לכך שחלק מההנחיות הן אחידות ונקבעו באופן רוחבי ביחס לכל עובדי המדינה, לטוב ולרע. בכל מקרה, אם הסדר ניגוד העניינים שנקבע מעורר קשיים, **חשוב ללבן את הדברים במשותף עם היועץ המשפטי**.

אישור

אני (שם משפחה _____ שם פרטי _____) מאשר בחתימתי כי קראתי דף מידע זה והבנתי את תוכנו.

_____
חתימה

_____/_____/_____
תאריך

ההנחיות בנושא ניגודי עניינים - נועדו להגן גם עליך.

בכל שאלה ובכל מקרה של ספק - פנה אל היועץ המשפטי של המשרד.

לוגו של המשרד

תאריך ____/____/____

לכבוד

שם העובד _____ שם פרטי _____ מס' ת"ז _____
שם משפחה

שלום רב,

הנדון: איסור על עובד להימצא בניגוד עניינים

בהתאם לפרק משנה 13.6 לתקשי"ר, עובד ציבור לא יהיה מעורב במישרין או בעקיפין בטיפול בעניין שבו הוא עלול להימצא במצב של ניגוד עניינים או אף חשש לניגוד עניינים.

ניגוד עניינים הוא מצב שבו יש לעובד התנגשות או חשש להתנגשות בין אינטרס אישי שלו או של אדם קרוב אליו לבין התפקיד הציבורי שאותו הוא אמור למלא. אם התנגשות זו או כאמור החשש להתנגשות עלולים להשפיע על שיקול דעתו, הוא מצוי בניגוד עניינים ועליו להימנע מליטול חלק באותה החלטה ומלטפל באותו עניין - **מצ"ב דף מידע בנושא**.

הסדר למניעת ניגוד עניינים הוא מסמך התחייבות של העובד שבו הוא מצהיר על ענייניו האישיים שעשויים להיות קשורים לתפקידו ועל הצעדים שהוא ינקוט בכדי למנוע את ניגוד העניינים או החשש לניגוד העניינים.

ככל שהנך נמצא במצב של ניגוד עניינים/חשש לניגוד עניינים או עומד להיכנס למצב שכזה, עליך לדווח במידי למשאבי אנוש באמצעות מילוי שאלון לאיתור חשש לניגוד עניינים (טופס מדף 2202) **המצ"ב** לבחינת הצורך בהסדר ניגוד עניינים, ולדווח על כך ליועץ המשפטי של המשרד.

בברכה,

_____
סמנכ"ל למנהל וניהול הון אנושי

לוגו של המשרד

תאריך ____/____/____

לכבוד

שם העובד _____ שם משפחה _____ שם פרטי _____ מס' ת"ז _____

שלום רב,

הנדון: איסור על עובד להימצא בניגוד עניינים

בהתאם לפרק משנה 13.6 לתקשי"ר, עובד ציבור לא יהיה מעורב במישרין או בעקיפין בטיפול בעניין שבו הוא עלול להימצא במצב של ניגוד עניינים או אף חשש לניגוד עניינים.

ניגוד עניינים הוא מצב שבו יש לעובד התנגשות או חשש להתנגשות בין אינטרס אישי שלו או של אדם קרוב אליו לבין התפקיד הציבורי שאותו הוא אמור למלא. אם התנגשות זו או כאמור החשש להתנגשות עלולים להשפיע על שיקול דעתו, הוא מצוי בניגוד עניינים ועליו להימנע מליטול חלק באותה החלטה ומלטפל באותו עניין - **מצ"ב דף מידע בנושא**.

הסדר למניעת ניגוד עניינים הוא מסמך התחייבות של העובד שבו הוא מצהיר על ענייניו האישיים שעשויים להיות קשורים לתפקידו ועל הצעדים שהוא ינקוט בכדי למנוע את ניגוד העניינים או החשש לניגוד העניינים.

בהתאם לפסקה 13.631 לתקשי"ר, במשרות שהמינוי להן הוא בידי הממשלה או טעון אישורה או בידי שר משרי הממשלה, כמפורט בסעיף 11.96 לתקשי"ר, לא יובא המינוי בפני הממשלה או השר, לפי העניין, בטרם נבחנה סוגיית ניגוד העניינים, ובטרם חתם המועמד על הסדר למניעת ניגוד עניינים, ככל שיידרש לכך - **מצ"ב השאלון שמילאת והסדר ניגוד העניינים שהנך חתום עליו** (ככל שנערך).

בהתאם לפסקה 13.635 לתקשי"ר, יבחן נושא מניעת ניגוד העניינים בקרב משרות אלו מדי שנה. בהתאם לכך, הנך מתבקש למלא שוב את השאלון לאיתור חשש לניגוד עניינים (טופס מדף 2202) ולפרט את השינויים, ככל שישנם - **מצ"ב הטופס**.

ככל שחל שינוי בנתונים שמסרת במסגרת השאלון הנך מתבקש לדווח במידי ליועץ המשפטי של המשרד על מנת שייבחן אם יש צורך בהכנת הסדר למניעת ניגוד עניינים או לעדכון ההסדר הקיים.

בברכה,

_____
סמנכ"ל למנהל וניהול הון אנושי

(הודעת נש"מ פא/12 סעיף ג2)

02.6 - נושאי משרות אמן אישיות בלשכת מנכ"ל ומוקבל מנכ"ל

02.60 כללי / 02.61 דרך המינוי וההעסקה של עובד לשכת מנכ"ל / 02.62 הוראות מיוחדות / 02.63 סיום שירות

02.60 - כללי

02.601

- (א) פרק משנה זה קובע את ההוראות השונות בנוגע לאיוש משרות אמן אישיות בלשכת מנכ"ל ומוקבל מנכ"ל;
- (ב) פרק משנה זה יחול גם על עובדי לשכת נשיאת בית המשפט העליון ולשכת היועץ המשפטי לממשלה, בשינויים המתחייבים. תקן והיקף משרות האמן ייקבע על-ידי נציבות שירות המדינה. (החלטת ממשלה מס' 3626 מיום י"ח באדר התשע"ח, 5.3.2018)
(החלטת ממשלה מס' 5376 מיום ז' באדר התשע"ג, 17.2.2013) (עח/15)

02.602

- (א) זכותו של מנהל כללי במשרד ממשלתי (להלן - "מנכ"ל") ומוקבל מנכ"ל למנות בלשכתו, לפי שיקול דעתו, עובדי לשכת מנכ"ל, במסגרת משרות אמן (להלן - "עובדי לשכת מנכ"ל"):
1. יועץ בכיר/יועץ/עוזר;
  2. מנהל לשכה;
  3. מזכיר;
  4. נהג.
- (ב) תקן והיקף המשרות בכל לשכת מנכ"ל או מוקבל מנכ"ל ייקבעו על-ידי נציבות שירות המדינה, בהתאם לתבחינים שתקבע.

02.603

- לעניין פרק משנה זה "מוקבל מנכ"ל" הוא אחד משני אלה:
- (א) נושא משרה שהשכר ותנאי ההעסקה הנלווים לתקן משרתו הם כשל מנכ"ל משרד ממשלתי. למען הסר ספק, החלטה זו לא תחול על מי שנקבעו לו שכר ותנאי העסקה כשל מנכ"ל באופן אישי;
- (ב) מנהל יחידת סמך המועסק בדרגה העליונה של סולם הדרגות הצמוד למשרתו שאושר על-ידי נציב שירות המדינה כמוקבל מנכ"ל לעניין זה.

02.61 - דרך המינוי וההעסקה של עובד לשכת מנכ"ל

02.611

המינוי למשרות אלה יהיה בכפוף לכללים ולתנאים שייקבעו על-ידי נציבות שירות המדינה, ובכלל זה תיאור תפקיד ותנאי סף שייקבעו על-פי דין.

02.612

דרישות השכלה וניסיון מועמד למשרת עובד לשכת מנכ"ל נדרש לעמוד בתנאי הסף והכישורים הנדרשים למשרה, על-פי תיאור התפקיד המאושר על-ידי נציבות שירות המדינה.

02.613

עובדי לשכת מנכ"ל מועסקים בחוזה מיוחד לפי רמות שכר מיוחדות שנקבעו בתיאום בין נציבות שירות המדינה והממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר, וכפי שיעודכנו מעת לעת.

02.614

עובד קבוע המתמנה לתפקיד עובד לשכת מנכ"ל מועסק בדרך של מינוי בפועל, אינו נדרש לוותר על כתב המינוי ועם סיום תפקידו בלשכת המנכ"ל הוא רשאי לחזור לתפקידו הקבוע בהתאם לפסקה 18.212.

02.615

- (א) עובד קבוע המתמנה בפועל לתפקיד עובד לשכת מנכ"ל, יקבל את השכר שנקבע למשרה זו בהתאם לפסקה 24.516 ובכפוף לסייגים המפורטים בפסקה 24.519;
- (ב) עובד לשכת מנכ"ל שמונה מקרב עובדי המדינה ופורש מן השירות בתקופת המינוי בפועל בנסיבות המזכות אותו בגמלה לפי חוק שירות המדינה גמלאות, התש"ל-1970, תחושב גמלתו לפי משכורתו החודשית הקובעת בדרגתו הקבועה בסולם הדרגות המקצועי במשרה בה הוא מועסק דרך קבע ולא לפי משכורתו במינוי בפועל, כמפורט בפסקה 24.519.
- (4/פ)

02.62 - הוראות מיוחדות

02.621

מעורבות בפעולות ביצוע של המשרד

- (א) עובדי לשכת מנכ"ל יפעלו כזרוע הארוכה של המנכ"ל במילוי תפקידו. לצורך כך, ולאור אחריותו המקצועית של המנכ"ל על פעילות המשרד, רשאים עובדי לשכת מנכ"ל להיות מעורבים בעבודת הגורמים המקצועיים של המשרד, בפעולות הביצוע שלו, או להשתתף בוועדות מקצועיות כנציגי המנכ"ל; למרות האמור, חל איסור על עובדי לשכת מנכ"ל ליטול חלק כלשהו, בפעולות ביצוע במשרד במקרים בהם מנכ"ל המשרד מנוע מלקחת חלק באותן פעולות בשל ניגוד עניינים, אלא אם ניתן אישור לכך על-ידי היועץ המשפטי של המשרד;
- (ב) יחד עם זאת, עובדי לשכת מנכ"ל לא ישולבו בהיררכיה הניהולית של המשרד, וחל עליהם איסור ליתן הוראות והנחיות לדרג המקצועי במשרד;
- (ג) עובד בלשכת מנכ"ל איננו רשאי לעסוק בענייני כוח אדם ובמינויים של עובדי המדינה, למעט מינויים של עובדים במשרת אמן בלשכת המנכ"ל, ולא יהיה חבר בוועדות מכרזים וועדות תמיכה משרדיות.
- (12/פא)

02.622

פעילות מפלגתית

על עובדי לשכת מנכ"ל חלים כל הסייגים על פעילות מפלגתית כעל שאר עובדי המדינה.

02.623

איסור העסקת יועצים בהתנדבות, בשכר סמלי או במעמד קבלני
אין להעסיק בלשכת מנכ"ל יועצים בהתנדבות, בשכר סמלי, או במעמד קבלני.

02.624

(א) השתתפות במכרזים

1. מכרז פומבי

עובד במשרת אמן בלשכת מנכ"ל או מוקבל מנכ"ל רשאי להתמודד במכרז פומבי על משרה באותו משרד בו הוא מכהן.
על מנת למנוע ניצול לרעה וכדי להבטיח כי יישמרו תנאי תחרות שוויוניים, מכרזים שבהם משתתף עובד לשכת מנכ"ל או מוקבל מנכ"ל באותו משרד, או במהלך השנה הראשונה מיום סיום תפקידו, ייערכו על-ידי נציבות שירות המדינה.

2. מכרזים פנימיים ובין-משרדיים

(א) עובד במשרת אמן בלשכת מנכ"ל או מוקבל מנכ"ל אשר התמנה מחוץ לשירות המדינה אינו רשאי להתמודד במכרזים פנימיים ובין-משרדיים בשירות המדינה. יחד עם זאת, עובד במשרת אמן, אשר עונה על התנאים המצטברים הבאים יהיה זכאי להתמודד במכרזים פנימיים ובין-משרדיים, כמפורט להלן:

1. במכרז בין-משרדי במשרד אחר (מלבד במשרד בו העובד מכהן במשרת אמן):

א. השלים ארבע שנות כהונה רצופות בתפקיד;

ב. הועסק בכפיפות לשני מנכ"לים או מוקבלי מנכ"לים שונים לפחות, ובלבד שחלפה לפחות שנה ממועד סיום כהונת המנכ"ל שמינה אותו לראשונה;

ג. יעמוד בבחינות שייקבעו על-ידי נציבות שירות המדינה.

2. במכרז פנימי ובמכרז בין-משרדי במשרד בו העובד מכהן במשרת אמן:

א. השלים שש שנות כהונה רצופות בתפקיד;

ב. הועסק בכפיפות לשני מנכ"לים או מוקבלי מנכ"לים שונים לפחות, ובלבד שחלפה לפחות שנה ממועד סיום כהונת המנכ"ל שמינה אותו לראשונה;

